

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی و گردشگری

سازمان میراث فرهنگی و گردشگری استان فارس

مسجد جامع گراش

تهیه‌کنندگان: سیما علویه - رسول مشتاقیان

شماره ثبت:

تاریخ ثبت:

تاریخ تهیه: تابستان ۸۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره نامه ابلاغیه (رسالی) مالک: [] تاریخ نامه ابلاغیه (رسالی) مالک: []

شماره رضایتنامه مالک: [] تاریخ نامه رضایت مالک: []

کد کاربری قبلی: [] کد کاربری فعلی: [] کد کاربری پیشنهادی: []

نام کاربری قبلی: [] نام کاربری فعلی نام کاربری پیشنهادی: []

گزارش کامل

۱- موقعیت طبیعی اثر:

شهر گراش در 27° درجه و 40° دقیقه عرض شمالی و 54° درجه و 8° دقیقه طول شرقی نصف النهار گرینویچ قرار دارد. گراش در واقع یک نقطه شهری از شهرستان لارستان در استان فارس می باشد که در ناحیه گرم و خشک بیابانی واقع شده است. ارتفاع این شهر از سطح دریای آزاد ۹۲۰ متر می باشد. براساس نقشه توپوگرافی با مقیاس ۱:۵۰۰۰ مساحت دشت گراش بالغ بر ۶۲۵ هکتار می باشد که از این مقدار ۲۲۶ هکتار آن مساحت شهر و بقیه نخلستان، رانسی دهب، مرتع و باهر تشکیل می دهد. شهر گراش در قسمت جنوب استان فارس و با فاصله حدود ۲۶۰ کیلومتری از مرکز استان (شیراز) و همچنین غرب مرکز شهرستان با فاصله ۱۸ کیلومتر واقع شده است. میانگین بارندگی سالیانه حدود صد میلی متر و تغییرات دمایی بین ۲ تا ۴۵ درجه سانتی گراد داشته که سیلابهای فصلی و سیستم پخش توزیع فنی و عجیب آن توانسته نخلستانهای بزرگ و آبادی را ایجاد و آبیاری نماید.

۲- موقعیت فعلی اثر:

داخل شهر گراش محله پاقلمه

۳- شماره پلاک ثبتی اثر (بنا):

۴- تاریخچه و وجه تسمیه اثر:

بدلیل عدم وجود سنگ کتیبه مسجد از تاریخچه آن اطلاعی در دست نیست، اما به قول اهالی محل این مسجد در زمان حکمرانی دهباشی کربلایی علیرضا گراشی کلانتر و ضابط بیشتر نواحی لارستان (متوفی ۱۲۷۹ هـ. ق در سن ۱۱۸ سالگی) فرسوده گردیده بود که به همت وی کاملاً تخریب و به شکل امروزی آن ساخته شد.

شد. سوابق پژوهشی اثر (شناسایی، بررسی، گمانه‌زنی، حفاری و...):
تهیه عکس، نقشه و گزارش ثبتی جهت ثبت در فهرست آثار ملی

۶- نوع و توضیحات مالکیت اثر:

بنا عام‌المنفعه است.

۷- اقدامات انجام شده در مورد حریم اثر (حریم پیشنهادی):

حریم بنا تعیین نشده است.

۸- ویژگی اثر:

نوع ستون‌ها و محراب از ویژگی بناست.

۹- مشخصات اثر: (الف) تپه (ب) بنا لاتزینات، نوع مصالح، ابعاد و اندازه و...)

این مسجد دارای یک ستون به ابعاد $9/5 \times 2/6$ متر و دو ستون به ابعاد $16 \times 12/40$ و ارتفاع $5/20$ و $10 \times 6/10$ و ارتفاع $5/30$ و یک حیاط به ابعاد $19/5 \times 8/4$ متر می‌باشد که در این سالها ۱۳ ستون و چهار پنجره سنگی مشبک با طرح ستاره در سمت محراب است و سقف بنا با طاقهای تیزه دار شرقی غربی در قسمت جلو سالن و طاقهای شمالی جنوبی در قسمت عقب سالن گرفته شده است. در سه ضلع بنا نیز طاق نماهایی به همان اندازه ساخته شده است و در ضلع غربی به تعداد طاقها درهای بزرگی که رو به حیاط باز می‌شود در نظر گرفته شده است. حیاط حوضخانه و اتاقهای انباری در جلو ساختمان و در سمت غربی بنا واقع شده و حیاط خلوت که به بیرون از ساختمان نیز راه دارد در سمت شمالی بنا واقع شده است به علت نبود سنگ لوح، تاریخ ساخت و بانی این مسجد مشخص نیست، ولی بنا بر اقوال این بنا که در زمان حکمرانی دهیانی کرمانی طبرضا گرانشی کلانتر و ضابط بیشتر نواحی لارستان (متوفی ۱۲۷۹ هـ.ق در سن ۱۱۸ سالگی) فرسوده گردیده بود. به همت وی کاملاً تخریب و به شکل امروزی آن ساخته شده که در این مدت یکبار توسط آقای سیدحسین سید اقبه (روحانی محفل) و دوبار نیز توسط حاج حسین رضازاده از نواده های دهیانی و متولی کنونی مسجد جامع تعمیرات و ترمیمات جزئی روی آن صورت گرفته است. پنجره‌های سنگی مشبک با طرح ستاره و کاربردی‌های طاقهای تیزه‌دار از عوامل تزئینات بنا می‌باشد.

۱۰- نوع بهره‌برداری اثر (قبله، فعلی و پیشنهادی):

بنا جهت نماز خواندن کاربرد داشته است.

۱۱- توضیح دخل و تصرفات انجام شده و مشهور در اثر:

دو طبقه کردن بخشی از سالن مسجد و توسعه آن از جمله دخل و تصرفات انجام شده در این بنا می‌باشد.

۱۲- توضیح تعمیرات گذشته اثر (بنا):

اخیراً تعمیراتی توسط آقای حاج حسین رضازاده بر روی بنا انجام شده است.

۱۳- شرح وضعیت موجود، خطرپذیری و آسیب‌های وارده (اگر آسیبی دیده است):

بنا سالم است.

۱۴- توضیحات ضروری و اختصاصی اثر:

بخشی از سالن مسجد دو طبقه شده است.

۱۵- ذکر منابع و مأخذ گزارش:

بازدید از محل و گفتگو با اهالی محل.

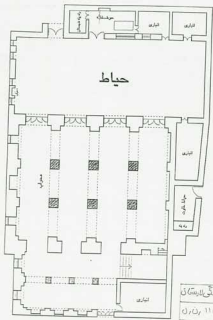
۱۶- مدارک:

تکسوی بنا: مسجد جامع کاشان

توضیح تکس: بخشی از نمای ورودی مسجد

توضیح تکس: نمای ورودی مسجد

دفتر میراث فرهنگی شیراز
شماره ۵۰ : ۱۱۸ تهران

گردآورندگان فرهنگ گراش	
عنوان پروژه	ثبت آثار
عنوان نقشه	مسجد جامع
برداشت	چهارمی - صلاحی آینه نوری -
ترسیم	مهندس مرتضی و قارنود
مقیاس	
تاریخ	آبانماه ۸۰